
Bílá kniha – cesta přidružených zemí do vnitřního trhu Evropské unie

Luděk Urban

Bílou knihu, jejíž oficiální plný název zní Příprava přidružených zemí střední a východní Evropy na začlenění do vnitřního trhu Unie, vydala Evropská komise na jaře roku 1995. Dostala se na pořad jednání Evropské rady v Cannes v červnu téhož roku, kde byla také schválena. Jak se praví v Bílé knize, je jejím posláním to, aby se stala „vodítkem, které přidruženým zemím pomůže připravit se na fungování v rámci požadavků vnitřního trhu Evropské unie“, vodítkem přidružených zemí „při přizpůsobování jejich právních struktur těm, které jsou pro budoucí účast na vnitřním trhu nezbytné“.¹

Proč vůbec byla Bílá kniha zpracována a uveřejněna, jaký význam má pro přidružené země a co znamená v historické cestě přidružených zemí, které všechny daly najevo, že usilují o to, aby se v budoucnu staly členskými státy Evropské unie?

Co předcházelo vydání Bílé knihy?

Jestliže ponecháme stranou dohody o obchodu a hospodářské spolupráci, jež byly uzavřeny mezi dnešní Evropskou unií a jednotlivými zeměmi střední a východní Evropy na začátku 90. let a jež měly normalizovat obchodní vztahy mezi oběma stranami, otevírá se skutečně nová kapitola jejich vztahů podepsáním tzv. Evropských (asociačních) dohod. Jejich uzavřením byl nejprve pěti, po rozpadu ČSFR šesti zemím střední a východní Evropy (Polsku, Maďarsku, České republice, Slovensku, Rumunsku a Bulharsku) nabídnut statut přidružené země. Jak napovídá název těchto dohod, měly přesahovat rámec obvyklých associačních dohod uzavíraných Komisí ES v minulosti. V jejich preambuli se v jedné krátké větě konstatovalo, že jejich konečným cílem je přijetí přidružených zemí do Společenství, avšak tento bod nebyl nijak specifikován. Přidružení mělo zahrnout období maximálně deseti let, rozdělené na dvě pětiletá období. Evropské dohody kladly důraz na dvě oblasti: v hospodářské sféře (podrobně rozvedené) se měla postupně vytvářet oblast volného obchodu, v politické sféře se měl rozvíjet politický dialog, který měl vést ke sblížení obou stran. Ačkoli se v Evropských dohodách hovoří o hospodářském a politickém sblížení, nebylo nijak stanoveno, za jakých podmínek a v jakém časovém horizontu by mohlo dojít k plnému členství.

Bylo jasné, že se v době, kdy se v zemích střední a východní Evropy teprve rozbíhal proces transformace a kdy se členské země dnešní Evropské unie musely vypořádat s ratifikací Maastrichtské smlouvy, nebylo možné očekávat žádné jiné stanovisko. Další krok vyjasňující postoj členů Evropské unie k svému rozšíření do střední a východní Evropy byl učiněn v červnu 1993 na zasedání Evropské rady v Kodani. Tam byly vlastně poprvé na adresu přidružených zemí explicitně řečeny dvě věci:

1) Každá z přidružených zemí, která o to projeví zájem, se může stát členským státem Evropské unie.

2) Aby se přidružené země mohly stát členskými zeměmi Evropské unie, musejí splňovat určité ekonomické a politické podmínky.

Politické podmínky byly stanoveny poměrně stručně: přidružené země měly být politic-

ky stabilními demokratickými státy s institucemi zajišťujícími pluralitní demokracii a právní stát, respektujícími lidská práva a ochranu menšin.

Ekonomické podmínky, které měly přidružené země splnit, byly vymezeny poměrně podrobně, a to následujícím způsobem:

- existence fungující tržní ekonomiky,
- schopnost vypořádat se s tlakem konkurence a tržních sil působících na vnitřním trhu Evropské unie,
- připravenost přijmout závazky plynoucí z členství, včetně podmínek politické, hospodářské a měnové unie.

Evropská rada projevila zároveň ochotu napomáhat přidruženým zemím při plnění těchto závazků. K tomu měly sloužit tzv. strukturované vztahy, politický dialog v celé široké oblasti společných zájmů (např. životní prostředí, dopravní spojení, věda a technologie, společná zahraniční a bezpečnostní politika, oblast justice a vnitřních záležitostí). Dále Evropská rada rozhodla, že se zlepší podmínky pro vstup přidružených zemí na trhy Evropské unie. A konečně, celý proces sbližování neměl zůstat bez pomoci ze strany Evropské unie, jež měla být poskytována především prostřednictvím programu PHARE (zejména budováním dopravní infrastruktury).

Ani tento krok ve vzájemném sbližování, jakkoli důležitý, nebyl poslední. Následující zasedání Evropské rady v Essenu v prosinci 1994 dále posunulo jednání o přípravě přidružených zemí na vstup do Evropské unie. Inovací essenského jednání bylo vyhlášení tzv. předvstupní strategie. Vedle strukturovaných vztahů a Evropských dohod se tu poprvé na adresu přidružených zemí řeklo, že hlavním prvkem jejich předvstupní strategie musí být „příprava na vnitřní trh“. Tato orientace měla přidruženým zemím napomoci k tomu, aby byly schopny převzít závazky plynoucí z plného členství a aby mohly čelit konkurenčnímu tlaku na trzích Evropské unie. Kromě toho se tato strategie měla soustředit na prohlubování integrace prostřednictvím budování infrastruktury, hlavně v rámci celoevropských sítí, a na podporu regionální spolupráce, včetně spolupráce v otázkách životního prostředí.

Evropská rada na svém essenském zasedání také poprvé vyslovila žádost, aby Evropská komise zpracovala zvláštní Bílou knihu, která by shrnovala přehled všech opatření, která přidružené země musejí učinit, aby se přiblížily k podmínkám členství. Tato Bílá kniha měla být připravena tak, aby mohla být v červnu 1995 předložena Evropské radě v Cannes, což se také stalo.

Jak vidíme, Evropská rada i Evropská komise krůček za krůčkem zpřesňovaly podmínky, za jakých přidružené země mohly aspirovat na členství v Evropské unii. Bílá kniha je tu posledním slovem, a jak ještě dále ukážeme, bude zřejmě tímto posledním slovem poměrně dlouhou dobu.

Bílá kniha a její obsah

Nejprve dvě důležité poznámky:

1) Bílá kniha jasně konstatuje, že se přidružené země musejí v rámci své předvstupní strategie soustřeďovat především na to, aby se postupně přiblížovaly a v konečné fázi plně převzaly všechny prvky vnitřního trhu Evropské unie. Proto poskytuje podrobný – můžeme říci vyčerpávající – přehled všech stránek vnitřního trhu Evropské unie, toho, jak funguje, o jakou legislativu se opírá a jaké kroky a v jakém sledu jsou na straně přidružených zemí nutné k tomu, aby dosáhly začlenění do vnitřního trhu Evropské unie.

2) Zároveň se však explicitně říká, že Bílá kniha není součástí jednání o vstupu do Evropské unie a že žádný z prvků tohoto jednání také neprejudikuje. Tak je tomu proto, že jednání o vstupu zahrnuje všechny stránky legislativy (*acquis communautaire*) Společenství, zatímco Bílá kniha se zaměřuje jen na ty prvky legislativy, které vytvářejí vnitřní trh a udržují ho v chodu.

Na tomto místě je proto žádoucí, abychom stručně vysvětlili, co znamená vnitřní trh Evropské unie a proč Bílá kniha směřuje úsilí přidružených zemí právě do této oblasti.

Členské země Evropské unie prošly od roku 1957, kdy bylo na základě Římských smluv založeno Evropské hospodářské společenství, dlouhým vývojem a v jeho rámci řadou vývojových fází. Od celní unie přes společný trh až po jednotný vnitřní trh, který je formálně spojován se začátkem roku 1993. Jednotný vnitřní trh představuje tedy tu fázi integračního procesu, k níž členské země Evropské unie dospěly po více než třech desítkách let. Od přidružených zemí střední a východní Evropy se neočekává, že budou znovu procházet těmito fázemi. V Bílé knize se jim nabízí jiná možnost – začlenění do vnitřního trhu, což ovšem předpokládá, že musejí předtím převzít veškeré zákonodárství, na jehož základě tento trh funguje.

Bylo už vícekrát na jiných místech řečeno, že vnitřní trh je především jednotným trhem, odstraňujícím vnitřní hranice mezi členskými státy Evropské unie a otevírajícím na tomto základě prostor pro realizaci čtyř základních ekonomických svobod. Jde o volný pohyb zboží a služeb mezi zeměmi, o neomezený pohyb pracovníků a osob a o volný pohyb kapitálu. Je to zároveň trh, který má sociální dimenzi, ochraňuje životní prostředí a pečuje o otevřenou a slušnou konkurenci.

Aby se mohlo reálně uvažovat o členství přidružených zemí v Evropské unii, musejí se tyto země začlenit do vnitřního trhu, jehož prvky shrnuje a podrobně vysvětluje právě Bílá kniha. Dá se říci, že největší přínos Bílé knihy spočívá právě v tom, že srozumitelně charakterizuje, co vnitřní trh obsahuje.

Zároveň však Bílá kniha realisticky hodnotí význam této strategie. Přijetí podmínek, tzn. veškeré legislativy vnitřního trhu, ještě neznamená splnění všech podmínek pro vstup do Evropské unie. Proto Bílá kniha konstatuje hned v úvodním odstavci: „*Začlenění do vnitřního trhu je třeba odlišit od vstupu do Unie, jehož součástí bude přijetí celého souboru *acquis communautaire*.*“⁴² Jinými slovy, vnitřní trh je sice definován zmíněnými čtyřmi svobodami, ale legislativa Evropské unie je mnohem širší. Zahrnuje totiž také tzv. společné politiky, obchodní, zemědělskou a dopravní, o nichž se v Bílé knize nehovoří. Stejně tak se zde nehovoří o přechodu k měnové unii, který se zřejmě uskuteční v roce 1999, ani o finančních nákladech (případně přínosech) spojených s členstvím v Evropské unii a nakonec ani o přechodu k politické unii. Vstup do Evropské unie tedy předpokládá přijetí celého rozsáhlého souboru komunitární legislativy, nikoli jen jedné její části.

Abychom tedy správně pochopili poslání Bílé knihy, musíme mít jasně na zřeteli, čím je a čím není. Není to v žádném případě jízdní řád, který by v přesně vymezeném časovém horizontu sliboval, kdy se přidružené země stanou členy Evropské unie. Na tuto otázku bychom v Bílé knize marně hledali odpověď. A bylo by to také pošetilé a z hlediska Evropské unie nerozvážné.

Bílou knihu je tedy třeba chápat jako vážně míněné doporučení, nikoli jako diktát, kterým se přidruženým zemím sděluje, jaký směrem by měly zaměřit své síly, aby se v rámci své předvstupní strategie co nejvíce přiblížily k podmínkám vnitřního trhu. Žádné termíny v Bílé knize nenajdeme. Žádné jednotlivé zemi se nic neukládá také proto, že jde o dokument obecné povahy. Jejimi adresáty je šest přidružených zemí, k nimž se mají, jak také Bílá kniha předpokládá, brzy připojit tři pobaltské země a Slovinsko. A vodítkem by měla být v budoucnu pro jakoukoli evropskou zemi, která dosáhne statutu přidružení. Doporučení nejsou tedy adresována žádné konkrétní zemi. Od nich se však očekává, že si s ohledem na pokrok procesu přibližování k Evropské unii samy stanoví vlastní časový harmonogram s vlastními prioritami, a to podle domácí situace a podle dosaženého stupně transformace. Hlavní odpovědnost za průběh začleňování do vnitřního trhu a za jeho dynamiku tak spočívá na přidružených zemích. Je přirozené, že s ohledem na nestejně výchozí podmínky bude proces začleňování jednotlivých přidružených zemí do vnitřního trhu probíhat diferencovaně. Opakovaně se však v Bílé knize zdůrazňuje, že přebírání legislativy vnitřního trhu neznamená jen formální přijetí právních norem, ale také vytvoření struktur a institucí dozrávajících na jejich zavádění do praxe. Z hlediska Evropské unie má Bílá kniha ten význam, že umožňuje s přehledem monitorovat a hodnotit postup předvstupní strategie jednotlivých přidružených zemí.

A bude zřejmě správné, abychom se stručně zmínili také o struktuře a obsahu Bílé knihy. Skládá se ze dvou částí. První z nich, poměrně útlá, má zhruba 30 stran textu a jejím smyslem je předložit obecný výklad všech hlavních stránek vnitřního trhu. Tu zřejmě vezme do ruky spousta našich čtenářů, také díky tomu, že se Evropská komise zavázala předat její text každé přidružené zemi v jejím jazyku. Příčiněním Ústavu mezinárodních vztahů se text Bílé knihy dostal k dispozici našim čtenářům dokonce ještě před jeho projednáváním Evropskou radou v Cannes. Druhá část (příloha)³ je objemnější (má přes 400 stran). V ní nalezneme podrobný přehled veškeré komunitární legislativy, která je rozdělena podle hlavních oblastí vnitřního trhu, jichž je celkem třiadvacet.⁴

Všechny kapitoly jsou jednotně koncipovány. Po vysvětlení místa příslušné legislativy se uvádí, jak a v které době se toto právo vyvíjelo, popisují se instituce, jež jsou nezbytné pro jeho zajištění, a to i prostřednictvím sankcí. V poslední části je v chronologickém pořadí uveden kompletní seznam všech příslušných právních norem, včetně jejich přesného názvu. Naznačuje se také, v jakém časovém sledu by bylo vhodné novou legislativu přijímat. Z toho důvodu se v každé oblasti vyčleňují ze souboru nutných opatření ta, která mají klíčový význam a jsou rozdělena do dvou stadií. Ve stadiu I jsou obsažena prioritní opatření, s jejichž realizací by se nemělo příliš otálet, protože tvoří podmínku fungování vnitřního trhu v dané oblasti. Jsou uváděny rovněž ty předpisy, které se v Evropské unii teprve připravují a s nimiž se přidružené země budou muset v budoucnu vyrovnat.

Ve výčtu hlavních oblastí vnitřního trhu nacházíme sice také zemědělství, ale v Bílé knize se příliš nerozebírá, přestože je známo, že v ekonomice mnoha přidružených zemí střední a východní Evropy zaujímá významné místo. V Bílé knize nalezneme ve skutečnosti pouze informaci týkající se veterinárního lékařství, ochrany zdraví rostlin, kontroly výživy zvířat, ve všech případech předpisů relevantních spíše z hlediska ochrany veřejného zdraví a ochrany spotřebitele. Tento přístup vyplývá především z toho, že zemědělská politika jako společná politika Evropské unie jde za rámec vnitřního trhu. Evropská komise si je však vědoma důležitosti tohoto sektoru, a proto oznámila, že k přípravě předvstupní strategie přidružených zemí připraví ještě do konce tohoto roku zvláštní zprávu, věnovanou výlučně zemědělství a problémům, které v tomto sektoru budou muset přidružené země řešit při své přípravě na vstup do Evropské unie.

Pokusme se tedy shrnout a říci, čeho vlastně Evropská komise chtěla uveřejněním Bílé knihy dosáhnout:

1) Přidruženým zemím měl být především předán kompletní přehled legislativy vztahující se k vnitřnímu trhu jako k nejbližšímu etapovému cíli těchto zemí, přičemž se očekává, že tyto země samy převezmou úkol sbližování do svých rukou a budou ho uskutečňovat s přihlédnutím k domácím podmínkám. Přidružené země se přitom seznamují nejen s legislativou vnitřního trhu, ale také s institucemi, které je nutné zřídít pro její účinné fungování.

2) Tak jako tomu bylo dříve, nabízí Evropská unie pro zvládnutí tohoto úkolu zvláštní technickou pomoc. Podle Bílé knihy má být pomoc až doposud poskytovaná prostřednictvím programu PHARE přebudována tak, aby odpovídala doporučením tohoto dokumentu. Konkrétně hodlá Evropská komise zřídít zvláštní Úřad pro výměnu informací o technické pomoci, jenž má poskytovat služby při provádění právních úprav v přidružených zemích.

3) Bílá kniha se adresně obrací na přidružené země a vyzývá je, aby vytvořily instituce, které budou kontrolovat všechny aktivity vyplývající z doporučení Bílé knihy, aby vypracovaly vlastní programy k realizaci těchto doporučení a přitom využily pomoci, kterou jim Evropská komise nabízí.

Jak se Česká republika připravuje na členství v Evropské unii?

I když Česká republika formálně žádost o vstup do Evropské unie nepředložila, dala mnohokrát jasně najevo odhodlání tento krok učinit. Bylo také oficiálně sděleno, že česká

vláda chce splnit závazky vyplývající z Evropské dohody během prvních pěti let, čímž se období přidružení má zkrátit na polovinu. Plná připravenost na členství by měla nastat v letech 1999–2000. Důležitá je také skutečnost, že se toto rozhodnutí opírá o podporu všech hlavních politických sil v zemi.

Česká strana dala také jasně najevo, proč chce do Evropské unie vstoupit. Pro zemi, jako je Česká republika, s její geopolitickou polohou, s ekonomickou úrovní a se stupněm zapojení do mezinárodních ekonomických vztahů si stěží lze představit jakoukoli racionální alternativu tohoto kroku. Není jiné cesty, chce-li upevnit výsledky dosažené v politické, institucionální, ekonomické a sociální transformaci, než úzká spolupráce s evropskými národy. Také další postup procesu restrukturalizace ekonomiky může dostat podněty a kritéria jen začleněním do jednotného vnitřního trhu Evropské unie. A konečně je toto rozhodování vedeno snahou České republiky přispět k vybudování jednotné Evropy odstraňující dřívější rozdělení kontinentu na bloky, a tak posílit stabilitu a mír v Evropě.

Můžeme konstatovat, že česká strana nejen projevuje přání stát se členským státem Evropské unie, ale cílevědomě se na tento krok připravuje. V souladu se závěry Evropské rady v Kodani a v Essenu splňuje Česká republika stanovené politické i ekonomické podmínky. V České republice byla vybudována fungující tržní ekonomika opírající se o soukromý sektor s právním rámcem standardní tržní ekonomiky a o makroekonomickou stabilizační politiku. Dřívější centrální plánovaná ekonomika byla nahrazena ekonomickým systémem, v němž soukromý sektor hraje hlavní a stále rostoucí úlohu. Koncepce a realizace ekonomické reformy přiblížily Českou republiku k tržním systémům, jaké existují v Evropské unii. Kromě jiného o tom svědčí skutečnost, že soukromý sektor, vytvářející na začátku reformy jen 4 % hrubého domácího produktu, zvýšil v roce 1994 svůj podíl na 57 % a v roce 1995, po dokončení druhé vlny kuponové privatizace, dosáhne jeho podíl již 80 %. Privatizace umožnila vznik institucí příznacných pro tržní ekonomiku; jde o nezávislou centrální banku a o soustavu obchodních bank, o kapitálový trh a jeho instituce, o trh práce a jeho základní atributy. Po roce 1989 byl vytvořen právní rámec tržní ekonomiky, přičemž při koncipování tohoto systému se Česká republika inspirovala institucionálním uspořádáním existujícím v členských zemích Evropské unie. Právní normy jsou upravovány tak, aby bylo dosaženo kompatibility s legislativou Evropské unie (podmínky podnikání, včetně podpory drobných a středních podniků, obchodní zákoník, daňové zákony, ochrana soutěže aj.).

Stupeň připravenosti České republiky na členství v Evropské unii příznivě ovlivňuje Evropská dohoda, která vstoupila v platnost 1. 2. 1995. Jejím plněním vznikl prostor pro volný pohyb zboží mezi oběma stranami, přičemž původní termíny pro úplnou liberalizaci obchodu byly po kodaňském summitu zkráceny. V roce 1997 se tak České republice plně otevřou trhy Evropské unie pro veškeré průmyslové výrobky, včetně citlivých produktů. Také česká strana usilovala o zkrácení termínů stanovených dohodou. Byly zcela liberalizovány přímé investice a s tím spojené kapitálové toky, k liberalizaci ostatních kapitálových toků dochází s rozšířením směnitelnosti české koruny.

V duchu ustanovení Evropské dohody byl k harmonizaci právních předpisů České republiky s právem Evropské unie přijat vládou zvláštní program na období 1995–1997. Soulad se intenzivně sleduje u veškeré nové legislativy a kromě toho se zkoumá soulad také u již platných právních norem. Odhaduje se, že v polovině roku 1995 jsou právní normy České republiky zhruba z poloviny slučitelné s legislativou Evropské unie. Na základě novelizovaného zákona na ochranu hospodářské soutěže bude ve druhé polovině roku 1996 tato oblast plně harmonizována s legislativou Evropské unie. Nejpozději v průběhu prvního pětiletí platnosti dohody o přidružení má být dosaženo plné shody v oblasti průmyslových norem. Tím se odstraní technické překážky obchodu mezi Evropskou unií a Českou republikou, zvýší se konkurenceschopnost českých výrobků na evropském trhu.

Postupující integraci s členskými státy Evropské unie potvrzuje také rozvoj zahraničního obchodu, který se po teritoriální přeorientaci rozvíjí převážně tímto směrem. V roce

1989 dováželo tehdejší Československo ze zemí ES jen 18,2 % celkového dovozu, v roce 1994 samotná Česká republika už 53,3 %. Členské země Evropské unie se staly hlavním odbytištěm pro český export; z 19,5 % v roce 1989 se jejich podíl na českém exportu zvýšil v roce 1994 na 55,1 %. Podstatné je, že jak v dovozu, tak i ve vývozu naprosto převažují průmyslové výrobky (přes 80 %). I když prudké zvýšení exportního výkonu České republiky do jisté míry odráží předchozí nízkou výchozí úroveň, nebyly by překvapivé výsledky možné bez odpovídající mezinárodní konkurenceschopnosti a přizpůsobivosti českých firem.

Integrační vazby mezi Českou republikou a Evropskou unií se rozvíjejí i po dalších liniích. České podniky navazují stále častější kontakty s partnery v členských zemích Evropské unie, což přispívá k přílivu zahraničního kapitálu, nové technologie a manažerských zkušeností. To všechno ostatně konstatuje sama Evropská komise ve své studii o České republice a její integraci s Evropskou unií. Nacházíme v ní závěr, že česká ekonomika je stabilizovaná a že „značně pokročila na cestě stát se plnokrevnou tržní ekonomikou s dobrými vyhlídkami nalézt své místo na konkurenčním globálním trhu“.⁵

O stupni připravenosti České republiky na vstup do Evropské unie svědčí i vybudovaný institucionální rámec. V ČR byl na úrovni vlády zřízen v listopadu 1994 Výbor vlády České republiky pro evropskou integraci v čele s předsedou vlády, který projednává zásadní koncepční otázky našeho postupu vůči Evropské unii. Pro praktické uskutečňování všech činností souvisejících s přípravou na náš vstup do Evropské unie a s naplňováním Evropské dohody byl ustaven Pracovní výbor pro provádění Evropské dohody v čele s náměstkem ministra zahraničí P. Bratinkou. Vedle toho na základě Evropské dohody vznikly společné orgány České republiky a Evropské unie. Jde o Radu přidružení jako politický orgán a o Výbor přidružení (včetně jeho podvýborů) jako její výkonný orgán. Na parlamentní úrovni existuje Parlamentní výbor přidružení, jehož členy jsou naši poslanci a poslanci Evropského parlamentu. Lze říci, že po institucionální stránce byly vytvořeny potřebné podmínky k tomu, aby byla maximálně urychlena integrace České republiky do struktur Evropské unie.

Z tohoto hlediska vzato, můžeme Bílou knihu, podávající přehled legislativy spojené s vnitřním trhem a doporučení k její harmonizaci ve všech hlavních oblastech, pouze přivítat. Bílá kniha usnadňuje formulaci naší vlastní předvstupní strategie a je bezpečným vodítkem při adaptaci našich právních struktur, jež jsou pro budoucí účast na vnitřním trhu nezbytné. Harmonizace práva započala v České republice už před Bílou knihou a tento dokument bude v dovršení tohoto procesu významnou pomocí.

Postupné přejímání legislativy vnitřního trhu Evropské unie společně se zřízením struktur nezbytných pro její realizaci a vynucování by mělo přinést ještě další efekty. Mělo by přispět k završení transformace naší ekonomiky, k dalšímu sblížení ekonomických systémů, k posílení konkurenceschopnosti českých podniků, k rozšíření obchodu a k dosažení vyššího stupně integrace.

Pro připravenost České republiky na vstup do Evropské unie je důležité také to, že ekonomické cíle, které si klade naše vláda, jsou plně v souladu s cíli, které si vytyčila Evropská unie. Česká strana shodně s členskými státy Evropské unie usiluje o vybudování a udržení neinflačního makroekonomického prostředí, které by příznivě ovlivňovalo dlouhodobě vyvážený růst a které by naši ekonomiku v dalším vývoji přibližovalo ke kritériím ekonomické a měnové unie Evropské unie. Přes rozdíly v ekonomické úrovni mezi Českou republikou a průměrem zemí Evropské unie, jež byly prohloubeny praxí centrálního plánování a odtržením od západní Evropy, se česká vláda ve své hospodářské politice řídí stejnými zásadami jako členské země Evropské unie. Je možné říci, že dosažené výsledky transformace naší země opravňují k závěru, že Česká republika má všechny předpoklady stát se ekonomicky stabilním článkem Evropské unie. Česká strana opírá své rozhodnutí stát se členským státem Evropské unie o pokrok, kterého dosáhla při plnění podmínek pro přijetí. Řada opatření I. stadia vnitřního trhu uváděných v Bílé knize byla v České republice již splněna.

Česká strana si je však také vědoma mnoha důsledků, které na institucionální uspořádání uvnitř Evropské unie bude mít rozšíření její členské základny. Jak bylo konstatováno na zasedání Evropské rady v Essenu v prosinci 1994, členské státy Evropské unie musejí nejprve na mezivládní konferenci v roce 1996 posoudit z tohoto hlediska svou vnitřní situaci. Další rozšíření počtu členů Evropské unie by nemělo ohrozit její soudržnost. To v žádném případě neznamená odsunutí otázky členství přidružených zemí. Sděluje se tím pouze to, že takové jednání se může konat teprve po roce 1996. Do té doby, ale i potom budou doporučení Bílé knihy nejen v České republice, ale také v dalších přidružených zemích plnit úlohu důvěryhodného průvodce na cestě k získání statutu plného členství v Evropské unii.

6. 7. 1995

¹ Příprava přidružených zemí střední a východní Evropy na začlenění do vnitřního trhu Unie. Bílá kniha. Brusel, 3. 5. 1995. COM/95/163, konečné znění. Delegace Evropské komise v České republice, ÚMV, Praha 1995, s. 5 a 31.

² Tamtéž, s. 5.

³ Příloha (annex) k Bílé knize o přípravě přidružených zemí střední a východní Evropy na začlenění do vnitřního trhu Unie. Delegace Evropské komise v České republice, ÚMV, Praha 1995.

⁴ Jde o následující oblasti vnitřního trhu: 1) volný pohyb kapitálu, 2) volný pohyb a bezpečnost průmyslových výrobků, 3) hospodářskou soutěž, 4) sociální politiku, 5) zemědělství, 6) dopravu, 7) audiovizí, 8) životní prostředí, 9) telekomunikace, 10) přímé daně, 11) volný pohyb zboží, 12) veřejné zakázky, 13) finanční služby, 14) ochranu osobních údajů, 15) právo společností, 16) účetnictví, 17) občanské právo, 18) vzájemné uznávání odborné kvalifikace, 19) duševní, průmyslové a obchodní vlastnictví, 20) energetiku, 21) celní unii, 22) nepřímé daně, 23) ochranu spotřebitele.

⁵ The Czech Republic and its integration with the European Union. Domestic and International Economic Issues. Country Study. European Commission, Brussels 1995, s. 101.